

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Гунченко В.О., Большаков О.О.

Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Відомо, що у процесі навчання центральна нервова система (ЦНС) курсанта, особливо ВВНЗ інженерно-технічного профілю, отримує надзвичайно велике навантаження з цілого ряду об'єктивних та суб'єктивних факторів, які відображаються на його психологічному стані. До об'єктивних факторів відносять середовище життєдіяльності та навчальної праці курсантів, вік, стан здоров'я, загальне навальне навантаження, організація відпочинку, у тому числі активний. До суб'єктивних – знання, професійні здібності, мотивацію навчання, працездатність, нервово-психологічну стійкість, темп навчальної діяльності, втомленості, психофізіологічні можливості, особистісні якості (особливості характеру, темперамент, комунікабельність), можливість адаптації до специфічних умов навчання у ВВНЗ.

Проведення досліджень дозволило зробити висновки щодо недостатньої психологічної підготовленості курсантів до майбутньої професійної діяльності. Аналіз показників психологічних якостей курсантів, які досліджувалися, виявив, що протягом усього періоду навчання у ВВНЗ необхідного розвитку не відбувається.

Результати досліджень виявили достовірну рівність показників психологічних якостей курсантів протягом усього періоду навчання у ВВНЗ. Концентрація уваги курсантів має незначне покращення на другому та третьому курсі навчання ($\Delta X=101,7-102,8$ ум.од.; $t=0,966$; $p>0,05$) відносно показників першого курсу, але на четвертому курсі виявлено погіршення ($\Delta X=95,6$ ум.од.; $t=0,888$; $p>0,05$). Доведено, що показники курсантів першого та четвертого курсів достовірно не відрізняються ($\Delta X=7,9$ ум.од.; $t=0,069$; $p>0,05$).

Таким чином, проведені дослідження виявили недостатню психологічну підготовленість курсантів до подальшої професійної діяльності, а показники розумової втоми визначають недостатню спроможність курсантів на тривалому проміжку часу займатися складною діяльністю.

Протягом усього періоду навчання курсантів у ВВНЗ, які готують фахівців технічного забезпечення динаміка креативності має позитивний характер, але нами не виявлено достовірної різниці середнього значення креативності курсантів першого та четвертого курсів. ($t=0,956$; $p>0,05$).

На нашу думку, необхідно шукати варіанти формування в курсантів креативного мислення під час навчання у ВВНЗ, як одного з елементів якості освіти та готовності фахівця до професійної діяльності.

Дослідження показників креативності офіцерів, які вступили до ВВНЗ з метою отримання освітнього рівня «магістр» показали, що час перебування на офіцерських посадах достовірних змін не відбулося ($t=0,084-1,010$; $p>0,05$). За результатами експерименту можна стверджувати, що креативність мислення та діяльності військовослужбовців необхідно формувати під час навчання у ВВНЗ. Виконання службових завдань на займаних посадах може сприяти вдосконаленню деяких елементів креативності офіцерів, але в цілому покращення показників креативності не відбувається.